

Pécsi Tudományegyetem

Bölcsészet- és Társadalomtudományi Kar

"Oktatás és Társadalom" Neveléstudományi Doktori Iskola

Kovács Zsófia

Úszásoktatás térben és időben

Az úszásoktatás megjelenése és kiteljesedése a magyar köznevelésben

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Témavezető: Dr. Prisztóka Gyöngyvér egyetemi docens

Pécs, 2021

1. Bevezetés

A világban, így hazánkban is életmódbeli változások tapasztalhatók. Életmódunk alkalmazkodik a kor változásai során az adott természeti és társadalmi környezethez (Szatmári, 2009). A modern technika fejlődése, az információs kor jelenléte, a globális jelenséggé vált „sedens” típusú viselkedés, vagyis az ülő életmód (homo sedens) háttérbe szorította a rendszeres fizikai aktivitásban résztvevők számát (Soós és mtsai, 2009). Az egészség fenntartásához egyensúlyban kell tartania az egyénnek, mind fizikai, pszichikai, mind szociális állapotát, hogy szervezete működése környezetével is egyensúlyban legyen (Biróné, 2004; Pucskok, 1990). A mai fiatalok, csak úgy, mint a felnőttek kevésbé aktívak, túlsúlyosak és egészségtelenebbek, mint valaha, ezért komoly változtatásra van szükség, hogy megvédjék a gyermekek egészségét jövőjük érdekében (Cooper, 2019).

Nemzetközi szinten és hazánkban is a testmozgás előmozdítása minden korosztályban közegészségügyi prioritássá vált, mindenütt felismerték a sportmozgás, rendszeres testmozgás jelentőségét. A mindennapos testnevelés bővítette a fiatal korosztály testi és szellemi állapotának fejlesztési lehetőségeit, és kedveztek a hagyományostól eltérő környezetben üzhető oktatási formáknak is. Ilyen az úszásoktatás, amihez 2013-ban kapcsolódott a kormány és a Magyar Úszó Szövetség (továbbiakban MÚSZ) „Minden gyermek tanuljon meg úszni” (továbbiakban MGY) c. programja (Tóth és Kiss, 2014). Ennek célja, hogy elősegítse a legkisebbek úszástanulását úgy, hogy ők idővel akár versenyúszókká váljanak. Az ilyen típusú programokra szükség is van, amit az Európai Unió, az Európai Úszószövetség és az Egészségügyi Világszervezet is hangsúlyoz és támogat az úszástudás életmentő funkciója miatt.

2. Célkitűzés

Célunk, hogy megvizsgáljuk az úszómozgások, mint oktatási folyamat hazai köznevelésben betöltött helyét és szerepét a kezdetektől, felvázoljuk jelenlegi körülményeit és megvalósulását a mindennapi gyakorlatban. Az úszásoktatás történetét és elméleti hátterét a legjelentősebb hazai és nemzetközi szakirodalmak áttekintésével alapozzuk meg, majd bemutatjuk az úszómozgás megjelenését, felhasználási területeit, az úszásoktatás módszertani és a környezeti feltételrendszerének alakulását. Mindezt párhuzamba állítjuk az iskolai úszásoktatást meghatározó tervezetekben, utasításokban, tantervekben szereplő tartalmakkal.

További célunk feltárni és összevetni az elemi és polgári iskolák utasításait, tanterveit az 1928-1940 között átalakított nyolcosztályos népiskolák, valamint az általános iskolai tantervekben, tervezetekben megjelent „iskolai” úszásoktatás tartalmi változásait, kiemelt figyelmet fordítva a vízbiztonság és úszáskompetenciák megvalósulására.

3. Kutatási kérdések és hipotézisek

3.1 Kutatási kérdések

K1: Hogyan változott a köznevelésben az úszásoktatás kérdésköre, milyen szerepet kapott a testnevelési tantervekben megjelenésétől napjainkig az iskolai testnevelésben?

K2: Milyen vízbiztonság és úszáskompetenciák jelentek meg a különböző testnevelési tantervekben, utasításokban, a korszakok kiegészítő dokumentumaiban?

K3: A testnevelést tanító pedagógusok hogyan, milyen módon vesznek részt az uszodákban megvalósuló oktatásban, vannak-e személyes befolyásoló tényezők, és ha igen, melyek azok?

K4: Milyen módon valósul meg az iskolai úszásoktatás a mindennapi gyakorlatban, hogyan jelenik meg iskolai környezetben a „Minden gyermek tanuljon meg úszni” program?

3.2 Hipotézisek

H1: Az eltérő korszakokban az infrastrukturális hiányosságok, valamint a politikai szabályozások ellenére is utat tört magának az úszásoktatás.

H1/a: Az úszodák meglététől, minőségétől függetlenül – a korszakok változásai során – az úszásoktatás nem képezte szerves részét a testnevelési tanterveknek.

H2: A Magyar Úszó Szövetség által meghirdetett úszóprogram térnyerése következtében a testnevelést tanítók részben vagy teljesen kiszorulnak az iskolai úszásoktatásból, és ez kihatással van motivációjukra, lelkesedésükre.

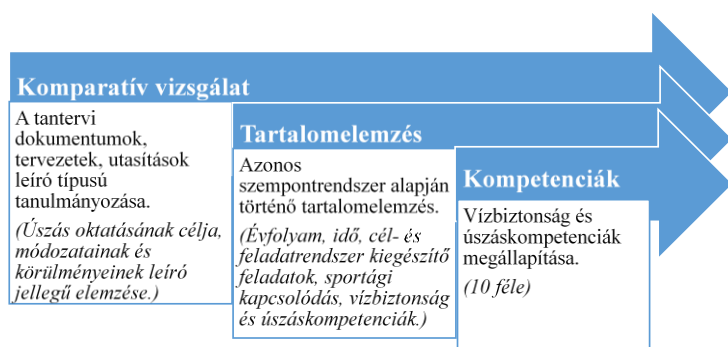
H2/a: Azok a testnevelést tanító pedagógusok, akiknek valamilyen kötődésük van az úszáshoz, magabiztosabban, lelkesebben vesznek részt az oktatásban.

H2/b: Ha több testnevelést tanító venne részt az úszásoktatásban, akkor a „Minden gyermek tanuljon meg úszni” program fő célkitűzése is – minél több gyermek vízbiztos úszástudással rendelkezzen – nagyobb mértékben megvalósulna.

H3: A testnevelési tanterveken belül (a tartalmak összevetésében) az úszásoktatás követelményeit nem minden esetben a vízbiztonságra alapozva határozták meg.

4. Anyag és módszer

Kutatásunk két részből állt. Az első, a hazai iskolai úszásoktatás tantervtörténeti vizsgálata volt, amely a szakirodalommal kiegészülve megalapozta a második, kérdőíves vizsgálatunk elméleti háttérét. Első vizsgálatunk történeti összehasonlító, leíró típusú elemzésen alapult, amelyben időben egymástól távol eső tantervek, utasítások és kiegészítő dokumentumokat vetettünk össze. A komparatív vizsgálatot öt időszakra osztottuk. Mivel a tanterveket, utasításokat nem lehet egy az egyben összehasonlítani, ezért kiegészítőként a *tartalomelemzés módszerével* kialakítottunk egy azonos szempontrendszert, amely alapján az összehasonlítást elvégezhetjük. A vizsgált időszak 1869-2020. A vizsgált források száma 45 darab. Külön hangsúlyt fektettünk a vízbiztonság és úszáskompetenciák kimutatására, figyelembe véve korunk paradigmáját.

1. ábra: A hazai iskolai úszásoktatás tantervtörténeti vizsgálatának folyamatábrája. Forrás: saját szerkesztés (2020).

Kutatásunk második részében *online kérdőíves vizsgálatot* végeztünk olyan tanítók és testnevelő tanárok körében, akik általános iskolai évfolyamokon (1-8.) testnevelést tanítanak. Összességében az alkérdésekkel együtt - attól függően, hogy zajlik úszásoktatás, avagy sem – 33 vagy 54 darab kérdésre válaszoltak a kitöltők. A vizsgált mintaszám 412 fő, amely az adott populáció 7,25%-a. A leíró statisztikai elemzésekhez, kimutatásokhoz a Microsoft® Office Excel programot alkalmaztunk. A Statistical Package for Social Science (SPSS) program segítségével a hipotézis vizsgálati módszerek közül a statisztikában gyakran használt Pearson-féle khi-négyszet próbát végeztük el.

5. Eredmények

5.1 Történeti-összehasonlító elemzés

A vizsgált időszakban az 1869-es, 1872-es, 1877-es, 1905-ös, 1914-es, 1918-as, 1953-as, 1956-os, 1958-as, 1963-as utasításokban, tantervekben, tervezetekben nem tesznek említést úszásoktatásról. 1925-től a vízben történő tanulást jellemzően szárazföldi oktatás előzte meg, akár több évfolyamon keresztül. Ezt követően részfolyamatokra kezdték bontani magát az oktatást, végül bevezették a második, vagy több úszásnem elsajátítását.

1953-ig hol szigorúbban, hol egyáltalán nem volt keretbe foglalva a követelmény. 1963-tól az „alkalmanként” megfogalmazást felváltotta az óraszámok meghatározása (10-16 óra), és évről-évre már a kötelező távolság is meghatározásra került. Ennek oka lehetett az épülő uszodák nyújtotta tágabb lehetőségek (uszodaépítési program), ahol a nyílt vizekkel ellentétben könnyebb volt távolságot mérni. Ettől kezdve néha csökkent a kért távolság, néha pedig növelték azt (pl. 10-15-25 m). Volt, hogy emelték az óraszámot, vagy változtattak az úszásnemek sorrendjén. A legnagyobb óraszám (45 óra) 1973-ban állt rendelkezésre úszástanulásra.

Az 1960-as évek második felétől minden előírt tantervben már szerepelt az úszás. A napjainkat is jellemző 32 óras foglalkozás 1978-tól található meg a tantervi változatokban.

Sportági átfedéseket tekintve 1926-tól rendszertelenül, de több vízben űzhető sportág is megjelent a tantervi változatokban. 1926-ban már volt vízilabdázás, vízből mentés (életmentés), ez utóbbi 1927-ben szintén. 1941-ben és 1943-ban a bűvárúszás került be a tantervbe. 1978-ban a békauszony segédeszközként került feltüntetésre, míg 1990-ben az uszonyosúszást jegyezték fel, 2013-ban már a műugrás is opció volt. A legújabb 2020-as tanterv a felsőbb évfolyamokon távolság meghatározása nélkül, készségszinten írja elő a minimum egy úszásnem elsajátítását, továbbá szerepel a vízilabdázás, életmentés és egyéb vízben űzhető sportágak ismerete is.

A kompetencia alapú vizsgálat eredményeként megállapítható, hogy a pozitív irányban fejlődő infrastrukturális körülmények nem állíthatók párhuzamba a tantervek alapján leszűrhető, vízbiztonságot jelentő kompetenciák megjelenésével. Előfordult, hogy egy-egy korábban kiadott tanterv, tervezet részletesebb, célorientáltabb feladatokkal, követelményekkel járult hozzá az úszásoktatás minőségéhez, szemben az 1995-től megjelentekkel. A legújabb 2020-as kerettanterv egy kompetencia kivételével mindet tartalmazza, ami azt jelenti, hogy pozitív irányba fejlődik a vízbiztonságot elősegítő kompetencia alapú úszásoktatás tantervi szabályozása.

5.2 Kérdőív

Második vizsgálatunkban feltérképeztük a testnevelést tanító pedagógusok helyzetét az iskolai úszásoktatásban. Megállapítottuk, hogy a minta 87%-nál szerepel tantervi szinten az oktatás, de csak 82%-nál valósul meg. Az első csoportban (n=74), ahol nem oktatnak úszást, indokként az uszodai létesítmény hiányát (észak-magyarországi régiók), a vezetőség elhatárolódását és a szakemberek hiányát (nyugat-dunántúli régiók) fogalmazták meg. A második csoportban (n=338), ahol megvalósul az oktatás, a csoport 55%-a oktat ténylegesen, míg 45%-a segédkezik szakember mellett, vagy csak kísér. A megkérdezettek több mint felénél teljesül az oktatás megvalósulását segítő „Minden gyermek tanuljon meg úszni” program. Feltártuk, hogy a pedagógusok részéről hiába van tudás, plusz edzői képzés, lelkesedés vagy éppen továbbképzési (úszóoktatói) kedv, előfordul, hogy nincs beleszólásuk abba, ki tartsa az úszást tanítványaiknak. Ha az intézmény szerződésben áll sportegyesületekkel, akkor az egyesület által biztosított szakember oktat, így a pedagógusnak nem szükséges bemenni a medencetérbe. Ha az iskola számára nincs megkötés (vezetőség, egyesület, város által), akkor a testnevelő tanár, tanító tartja az úszást. Speciális eset, ha az iskolában dolgozik olyan testnevelő tanár, aki egyesületi munkát is végez, ebben a helyzetben velük szerződhet az iskola.

Az összefüggésvizsgálatok eredménye: ha a testnevelést tanító pedagógusnak bármiféle (edzői képzés; kimagasló úszástudás; sportolói múlt, edző és/vagy sportoló a családban) kötődése van az úszósporthoz, úgy magabiztosabban, pozitívabb attitűddel áll az iskolai úszásoktatás megvalósításához. A kötődés-típusokat a leginkább pozitív irányban befolyásoló tényezők szerint rangsoroltuk:

1. Úszószakember/edző jelenléte a pedagógus családjában.
2. Vizes sportolói múlttal rendelkezik a pedagógus.
3. Úszó versenyző jelenléte a pedagógus családjában.
4. A pedagógus rendelkezik úszóedzői, oktatói végzettséggel.
5. A pedagógus megbízható úszástudással rendelkezik.

6. Kérdések megválaszolása, hipotézisek tárgyalása, megbeszélés

K1: 151 évre visszamenőleg elemeztük a dokumentumokat, ami alapján azt állapítottuk meg, hogy az úszástanítás 1869-től kezdve a vallás- és közoktatásügyi minisztérium által kiadott 1918-as elemi tantervig nem jelent meg. Az első elemi utasítások közül az 1925-ben megjelenttől kezdve volt jelen az iskolai oktatásban. 1925-től napjainkig négy tantervben nem jegyzik az úszást.

K2: A testnevelési tantervek vízbiztonság és úszáskompetencia alapú tartalomelemzése alapján 10 kompetencia volt vizsgálható a dokumentumokban: vízbeérkezés-, légzésszabályozás-, helyhez kötött felszíni mozgás-, vízorientáció, úzás-, víz alatti-, kimászás és érkezés- nyíltvízes-, helyi veszélyek ismerete-, mentési kompetencia. Megállapítottuk, hogy azokban a dokumentumokban, amelyek úszásoktatást tartalmaznak, minimum öt kompetencia megtalálható.

K3: Áttekintve az iskolai úszásoktatást segítő programok felépítését, a kérdőívek alapján történő megvalósításig elmondható, hogy a felmért pedagógusok (n=412) 82%-a részt vesz az iskolai úszásoktatásban. Személyes befolyásoló tényezőket mutattunk ki, amelyek: a pedagógus úszástudása önbevallás alapján, a lehetséges vízes sportolói múlt, a családban lévő szakember, versenyző jelenléte és nem utolsó sorban az úszásoktatásra feljogosító külön képesítés.

K4: Abban a csoportban, ahol végeznek úszásoktatást (n=338), 53% jelölte az MGY program megvalósulását, amikor valamilyen módon egyesületi munka kapcsolódik az iskolai úszásoktatás gyakorlatához.

H1: **Elfogadjuk.** A szakirodalmi forrásokra alapozva és a történeti-összehasonlító leíró jellegű elemzés során láthattuk, hogy függetlenül a környezettől, a politikai szabályozásoktól vagy az utasítások, tantervi tervezetek, tantervek előírásaitól (vagy amikor egyáltalán nem volt jegyezve az úszásoktatás), mindezek ellenére aktív, haladó szellemiségű testnevelést tanítók munkája nyomán egyes helyszíneken megvalósult az iskolai úszásoktatás.

H1/a: **Elfogadjuk.** Történeti-összehasonlító vizsgálatunk (151 év) során azt találtuk, hogy a szakirodalmak, és helyi szabályzatok már viszonylag korán feljegyezték az iskolai úszásoktatás fontosságát, ennek központi meghatározása 1925-ig nem valósult meg. 1925-től már rendszeresen hol nagyobb, hol kisebb jelentőséggel jelent meg a központi előírásokban.

Kérdőíves vizsgálatunk alapján megállapítható, hogy hiába jegyzi a Nemzeti alaptanterv és a kerettanterv egyre pontosabban meghatározva az úszásoktatás helyét, szerepét és tartalmát, az infrastruktúra megléte és a helyi tantervben való megjelenés ellenére sem valósul meg mindenhol az oktatás. A vizsgált minta kisebb csoportját képezők (n=74) válaszai szerint, több mint 55%-a jelölte, hogy van uszoda a közelben, így kivitelezhető lenne az oktatás. A minta (n=74) 27%-ának bevallása szerint azonban nem szerepel a helyi tantervben az úzás, amely eredmény hozzájárul hipotézisünk bizonyításához.

H2: **Részben elvetjük.** Megállapítottuk, hogy az úszóprogramok felerősödésével az oktatást megvalósító minta (n=338) 55%-a (n=187) oktat önállóan ezeken az órákon. A pedagógusok közül az idősebbek aktívabbak, és a fiatalabbaknál motiváltabban vesznek részt az úzásórákon. Ugyanakkor ezt az összetett kérdéskört nem lehetett, nem tudtuk minden oldalról körbejárni. A pedagógusoktól független, több faktorból álló feltételrendszer jelentősen befolyásolja részvételüket az úzásoktatásban.

H2/a: **Elfogadjuk.** Bizonyítottuk, hogy azok a testnevelést tanító tanárok, akiknek valamilyen kötődésük van az úzásához, magabiztosabban, lelkesebben vesznek részt az oktatásban.

H2/b: **Részben elvetjük.** A köznevelésben az úzás oktatók létszámának növelésével közvetlenül erősíthető a program végső célja, kihasználva a teljes humán erőforrást, hogy minden gyermek megtanulhasson úszni, ugyanakkor ennek pontos vizsgálata külön kutatást igényel.

H3: **Részben elvetjük.** Az iskolai úszásoktatás vízbiztonság és úszáskompetenciák tükrében megállapítható, hogy a tantervi változások, amelyek olyan szemléletmódra fókuszáltak, ami a kompetencia alapú tantervi-tartalmi szabályozás kialakulásához vezetett, nem állítható párhuzamba a tantervek alapján fellelhető vízbiztonságot jelentő kompetenciák meglétével. Különbséget téve a vízbiztonság és az úzásstudás között, a korábban kiadott utasítások, tantervi tervezetek, tantervekben inkább a vízbiztonságot tartották szem előtt, míg a 2000-es évek elejétől kezdődően egyre nagyobb hangsúlyt kapott az úzásstudás. A legújabb (2020) kerettantervben újra nagy

hangsúlyt fektettek a vízbiztonsági feladatokra, így egyértelmű, hogy pozitív irányba fejlődik nem csak az úszástudás, hanem a vízbiztonság kompetencia alapú szemlélettel felépített úszásoktatás.

7. Az eredmények hasznosíthatósági lehetősége

Kutatásunk során bizonyítottuk, mennyire fontos a tanár személyes kapcsolata, kötődése az úszáshoz. A tanárok és tanítók jelentős része örömmel képezné magát tovább ezen a szakterületen. A Magyar Úszó Szövetség saját elemzése is kimutatta, hogy kevés szakember tevékenykedik az uszodákban ahhoz, hogy az általuk meghirdetett és irányított vizes program maximálisan kiteljesedjen. A szakemberek foglalkoztatása egyesületen keresztül ugyan remek lehetőség az utánpótlás bázis növelésére úszósportban, azonban ahhoz, hogy minden gyermek vízbiztos legyen és megtanuljon úszni, több oktató, edző szükséges.

Ahhoz, hogy ezt a hiányosságot rövid időn belül pótolni lehessen, egy kompetenciaalapú tanári továbbképzés megszervezését tartjuk megvalósíthatónak a MÚSZ-gel való együttműködés keretein belül. Olyan 2x30 órás tanári továbbképzésre gondolunk, ahol a pedagógusok nem csupán a legfrissebb módszertani trendekkel ismerkedhetnek meg, hanem a saját vízbiztonság és úszáskompetenciáikat is fejlesztenék. Az elméleti és gyakorlati oktatással párhuzamosan a pedagógus úszástudása magasabb szintre emelhető, mindezt változó körülmények mellett zárt és nyílt vízben ismételve egyaránt. Emellett különböző ügyességi feladatokkal lehet bővíteni ismereteiket, a saját bőrükön keresztül megtapasztalt élményekkel. Az ilyen, gyakorlatorientált képzés során a vizsgált tanárok körének még befolyásolható, személyes alapú (úszástudás, végzettség) kötődését erősítenénk az úszósporthoz. Ez a képzés biztosítaná, hogy a játékos vízhez szoktatástól a sikeres úszótechnikák elsajátításán túl, a vízbiztonság kompetenciák fejlesztésével a pedagógusok valóban kialakítsák a későbbiekben a gyermekek számára azt a fajta víz- és cselekvésbiztonságot, amellyel csökkenthető a vízibalesetek, vízbefulladások száma, és aminek fontosságát a külföldi szakirodalmak és programok is hangsúlyozzák. A gyermekek érdeke is, hogy a magabiztos pedagógus, változó körülmények között (zárt uszoda, nyílt vízfelület) gyorsan és a lehető legmegfelelőbben tudjon reagálni, segíteni váratlan helyzetekben, balesetmegelőzésben.

A tanári továbbképzés zárásaként segédoktatói végzettséget szerezhethetnének, amely felhatalmazás birtokában hatékonyabb munkát tudnak majd végezni, és amely várhatóan pozitívan befolyásolja attitűdjüket. Amennyiben figyelembe vesszük a kötődés-alapú összefüggés vizsgálat eredményei alapján felállított rangsort, akkor a képzés hozzájárulhat ahhoz is, hogy a tanári munkaközösségen belül könnyebben kijelölhető legyen az úszást felügyelő, tanító pedagógus.

8. Irodalomjegyzék

Cooper K. H. nyilatkozata a Fitnessgram programról (letöltés ideje: 2019.10.10.)

Elérhetőség: <https://www.youtube.com/watch?v=iOjL0FmY71A&feature=youtu.be>;

<https://www.youtube.com/watch?v=onOjyzqf1TQ>

Biróné Nagy, E. (2004). *Sportpedagógia*. Budapest-Pécs: Dialóg Campus. 217.

Pucsok, J. (1990). A magyar ifjúság egészségi állapota. In Lippai, P., Göncz, Á. & Surján, L. *Testi nevelés-Egészség*. Szent-Györgyi Albert Tudományos Emlékülés anyaga (old.: 15-20.). Szeged: SZAOTE.

Soós, I., Hamar, P., & Biddle, S. (2009). A „homo sedens”: Az életmód és a fizikai aktivitás kutatás módszertani ajánlásai. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 10. (3-4.) 22-25.

Szatmári, Z. (2009). *Sport, életmód egészség*. Budapest: Akadémia Kiadó. 1306.

Tóth, Á., & Kiss, M. (2014). *Minden gyermek tanuljon meg úszni! Magyar Úszó Utánpótlás-program 2013-2021*. Dabas: Reálszisztéma Nyomda. 302.

9. Publikációk

9.1 A tézispontokhoz kapcsolódó publikációk és konferencia előadások

Prisztóka G., Tóvári F., Kovács Z., Krammer A. (2014). Sport-szakmai tantárgyak hallgatói megítélése jövőbeli használhatóságuk szempontjából. Magyar Sporttudományi Szemle. XV. (58) p.55.

Kovács Z. (2015). „Tanuljon meg minden gyermek úszni” Úszásoktatási metodikák összehasonlító elemzése a mindennapos testnevelés keretein belül. XXXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia, Testnevelés- és Sporttudományi Szekció Program és Összefoglalók, p. 51. Pécsi Tudományegyetem, Természettudományi Kar, Pécs. Konferencia neve, helye, ideje: XXXII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia. Pécs, Magyarország: 2015.04.10.

Kovács Z. (2015). A tanmedencétől a világbajnoki címig. A tehetségek kiválasztásának lehetőségei kisiskolás korban. Iskola a társadalmi térben és időben VI. p. 244. PTE Oktatás és Társadalom Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs. Konferencia neve, helye, ideje: Horizontok és Dialógusok Konferencia. Pécs, Magyarország: 2015.05.06-09.

Kovács Z., Tóvári F., Prisztóka G., Kajos A. (2016). The research of swimming instruction's efficiency in schools based on two different methods. 22nd International Student Congress on Sport Sciences. University of Physical Education, Budapest, Hungary. Abstract Book; p. 53. Konferencia neve, helye, ideje: 22nd International Student Congress on Sport Sciences (ISCSS2016). Testnevelési Egyetem, Budapest, Hungary: 2016.04.30.

Kovács Z., Tóvári F., Prisztóka G. (2016). Az iskolai úszásoktatás eredményességének vizsgálata két eltérő metodika alapján. A tanulás új útjai: HUCER 2016. Absztrakt kötet. p. 198. Konferencia neve, helye, ideje: A tanulás új útjai: HUCER 2016. Kaposvár, Magyarország: 2016.05.26-28.

Kovács Z., Tóvári F., Prisztóka G., Kajos A. (2018). The two methods of teaching swimming in hungarian schools. Edições Desafio Singular (2018) Morticidade 14, n. 2 pp. 151-152. Konferencia neve, helye, ideje: 41° Congresso Técnico-Científico da Associação Portuguesa de Técnicos de Natação (APTN). Braga, Portugália: 2018.04.28-29.

Kovács Z., Tóvári F., Prisztóka G. (2019). Swimming training in space and time - through the example of swimming education in Hungary. ISCHE 41 – Spaces and Place of Education – Book of Abstracts, pp. 359. Konferencia neve, helye, ideje: 41st International Standing Conference for the History of Education (ISCHE). Faculty of Psychology and Education Sciences of the University of Porto. Porto, Portugália: 2019.07.17-20.

Kovács Z., Krammer A., Tóvári F., Prisztóka G. (2019). Sportszaktárgyak hasznosságának vizsgálata hallgatók és testnevelő tanárok körében in Varga A. (2019) Neveléstudomány – Horizontok és dialógusok. Absztraktkötet. Konferencia neve, helye, ideje: XIX. Országos Neveléstudományi Konferencia. Pécs: 2019.11.7-9.

Kovács Z., Prisztóka G. (2020). Iskolai úszásoktatás a tantervi változások tükrében in XVIII. Szentágothai János Multidiszciplináris Konferencia és Hallgatói Verseny Absztrakt kötet. Konferencia neve, helye, ideje: XVIII. Szentágothai János Multidiszciplináris Konferencia. Pécs: 2020.03.12-13. (elmaradt)

Tóvári F., Kovács Z., Prisztóka G., Tóvári A. (2020). Egészséges életvitel és helyes életmód kialakításával foglalkozó szakemberek attitűdje egy vizsgálat eredményeinek függvényében in Takács (szerk.). Az aktív életmódhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztési lehetőségei a kistélepüléseken - Kutatási zárókiadvány. 7-50. ISBN 978-615-00-9535-6

Kovács Z., Szabó P., Tóvári F., Prisztóka G. (2020). History of the development of swimming education in Hungary. Konferencia neve, helye, ideje: 12th International Conference on Theory and Practice in Education. Budapest. 2020.12.15-17.

Kovács Z., Prisztóka G. (2020). Vízbiztonság és úszáskompetenciák megjelenése az iskolai tantervekben, utasításokban és tervezetekben c. tanulmány. Képzés és Gyakorlat, Training & Practice folyóirat 18. évf. 2020/3-4. sz. 165-175.

Lektorálás alatt

Kovács Z., Szabó P., Tóvári F., Prisztóka G. (2021). History of the development of swimming education in Hungary c. tanulmány. Theory and Practice in Systems of Education journal.

9.2 További tudományos közlemények

Kovács Z. (2015). Ép testben ép lélek műhelyfoglalkozás facilitátor. Konferencia neve, helye, ideje: Érdekel az Érdeked!? I. Ifjúsági Konferencia, Kecskemét, Magyarország: 2015.10.03-04.

Nyúl E. A., Kovács Z. (2016). Az oktatás EU dimenziója, az értelmiség szerepe az európai identitás kialakulásában in Haffner T., Kovács Á. (szerk.) Absztrakt kötet: III. Fialatok Európában Konferencia 2016. Pécs, Magyarország: Sopianae Kulturális Egyesület, pp. 50-51.

Nyúl E. A., Kovács Z. (2017). Egyetemi feladatok: Az oktatás EU dimenziója, az értelmiségi létre nevelés in Haffner T., Kovács Á. (szerk.). III. Fialatok Európában Tanulmánykötet pp.152-166. Pécs, Magyarország, Sopianae Kulturális Egyesület.

Kovács Z., Tóvári F., Prisztóka G. (2018) A portugál és magyar úszásoktatási metodika eredményességének összehasonlító vizsgálata. Magyar Sporttudományi Szemle 5: 77.szám p. 66-66. 19. évf. 1 p. Konferencia neve, helye, ideje: Fialat Sporttudósok VI. Országos Konferenciája. Sportok Háza, Budapest, Magyarország: 2018.12.07-08.

Kovács Z., Karsai I, Tóvári F., Prisztóka G. (2019). Audiovizuális eszközök alkalmazása az iskolai úszásoktatásban. Konferencia neve, helye, ideje: 49. Mozgásbiológia Konferencia, TF, Budapest, Magyarország: 2019.11.21-22.

Kovács Z., Karsai I., Tóvári F., Prisztóka G. (2019). Who counts as a talented swimmer? The possible attribute of how a talented swimmer could be chosen in Hungary. Morticidade: Proceedings of the XLII. Technical and Scientific Congress of the Portuguese Association of Swimming Technicians pp. 5-5. Paper: S4,1 p. (2020). Konferencia neve, helye, ideje: 42º Congresso Técnico-Científico da Associação Portuguesa de Técnicos de Nataçao (APTN) - XV.Congresso Ibérico de Nataçao, Portimão, Portugália: 2019.04.26-28.

Kovács Z., Katona M., Karsai I., Tóvári F., Prisztóka G. (2020) Practical application of audio-visual devices in scholastic swimming education” in Blejca, Popovic and Akpinar: Abstracts from the 17th Annual Scientific Conference of Montenegrin Sports Academy “Sport, Physical Activity and Health: Contemporary Perspectives”: Cavtat, Dubrovnik, Croatia. 2-5 April 2020. pp.8. Monten. J. Sports Sci. Med. 9 1 Suppl1: 1-33.

Kovács Z., Prisztóka G. (2020): Edző szülők, avagy szakma a családban. In Engler Á., Rébay M. és Tóth D. (szerk.): Család a nevelés és az oktatás fókuszában absztraktkötet 334 p. Konferencia neve, helye, ideje: XX. Országos Neveléstudományi Konferencia. Magyarország. Debrecen: 2020. 11. 5–7.

Megjelenés alatt: Kovács Z., Prisztóka G., Móri K., Biró M. (2021). A nemzetközi (CMAS) és a hazai vízalatti tevékenységek sportági szövetségének (MBSZ) megalakulása és működése c. tanulmány a Válogatott Tanulmányok a Sporttudomány Köréből 5. kötetében.